

STORA STENHUS. Ovan till vänster: Grand Hotell, foto av Gustav Heurlin/Bildstationen. Ovan till höger: Flickskolan, bild från Bildstationen. Nedan till vänster: Bredgatan med från vänster Berggrens magasin, Berggrens kontor, Halmstads och Tönnersjö Härads Tingsrätt (ritat av Sven Gratz) och i hörnet Bredgatan-Kungsgatan Vasaborgen. Fotot från Bildstationen. Nedan till höger: Hotell Continental (i dag Sweden Hotel Continental), bild av Tore Christiansson.

En stadsdel med storstilad elegans

Vad passar väl bättre på nyårsafton än en guidad tur i Östra förstaden – stadsdelen med de magnifika paradvåningarna, där det säkerligen har hållits mer än en uppsluppen fest. För att inte tala om Grand hotell, som ansågs som ett under av elegans när det invigdes 1905.

VÅR HISTORISKA STAD

– Halmstad som det en gång var

Läs hela serien på hallandsposten.se/folkfamilj/varhistoriskastad

Halmstad industrialiserades snabbt i slutet av 1800-talet och staden växte från 12 000 till 15 000 invånare under 1890-talet. Bebyggelsen på Nissans östra sida tog rejäl fart och en ny stadsdel växte fram. Den kom att kallas Östra förstaden och begränsades av Strandgatan, Stationsgatan och Viktoriagatan.

Denna då nya stadsdel var till stora delar ett verk av en handfull arkitekter som Knut Beckeman,

Sven Gratz, Per-Lennart Håkansson, August W Lindvall – och så vill jag nog också ha med Uno Forthmeier, även om han kom in i bilden lite senare. Hans bidrag med Stuveribolaget och Sjömanshuset borde ge honom en plats i denna celebra grupp.

ÖSTRA FÖRSTADEN kännetecknas av de stora stenhusen med fyra till fem våningar med fasader försedda med vackra dekorativa utsmyckningar. Här kan man se förebilder från nyklassicism och jugend och även svensk nationalromantik.

På bilden uppe till höger i colaget ovan ser vi Kungsgatan och korsningen med Syskonhamngatan. Den stora byggnaden till höger

känns säkert igen och den kallades för Flickskolan, men som det stod på huset var dess riktiga namn Högre Flickskola. Den stod klar 1889 och är ett verk av Knut Beckeman, som var stadsarkitekt i Halmstad 1884-1890. 1906 tillkom en takvåning, en så kallad mansardvåning.

Hörnhuset Syskonhamngatan 6 (i mitten av bilden) är också ett verk av Beckeman från sekelskiftet 1900. Huset därefter på Kungsgatan, ett stort och graciöst hus med torn är Hotell Continental från 1903, ritat av Sven Gratz som var Halmstads stadsarkitekt 1891-1929.

NÄSTA HUS, SOM skymtar efter korsningen med Kaptensgatan, är den så kallade Vasaborgen, ritat av Per

Lennart Håkansson. Det magnifika huset stod färdigt 1907.

Då kanske någon undrar vilka hus i området arkitekt August W Lindvall har gjort? Jo, det är två mycket vackra hus, dels Berggrens kontor på Bredgatan (huset jämte gamla tingsrätten) samt ett av de allra finaste i Östra förstaden, nämligen Grand Hotell – som jag tänkte berätta lite mer ingående om.

GRAND HOTELL uppfördes av byggmästare August Winberg efter en ritning av Malmöarkitekten August W Lindvall. Det invigdes med stor pompa av landshövding Axel

Asker i september 1905. Grand Hotell var hypermodernt och ett under av elegans. Fasadteget kom från Skromberga och Malmö, det var katedralglas och fasettslipat i dörrar, parkettgolv och stuckarbeten samt en smakfull dekorerings och målning. Armaturer och möbler kom bland annat från Nordiska Kompaniet.

DEN 25 JANUARI 1911 drabbades dock hotellet av en storbrand, en person omkom och all inredning gick förlorad – men efter återuppbyggnad stod hotellet åter färdigt och lika elegant som innan. 65 år senare var det dessvärre dags igen: måndagen den 24 maj 1976 drabbades Grand återigen av en storbrand då de två översta av hotellets fem våningar mot Bredgatan totalförstördes. Det var skador för miljonbelopp, men ingen människa kom till skada och Grand Hotell reste sig åter som fågel Fenix ur askan.

Hotellet – som numera heter Best Western Plus Grand Hotel – står än i dag efter 111 år och två storbränder på sin plats vid Stationsgatan, lika ståtligt som den dag det invigdes 1905.

TORE CHRISTIANSSON

Skribenten är aktiv i **Föreningen Gamla Halmstad**. Mer lokalhistoria hittar du på gamlahalmstad.se och på Facebook/[gamlahalmstad](https://www.facebook.com/gamlahalmstad).

